

Naktį sapnavau košmarą – mūsų valstybė ratifikavo „Vaikų Stambulo“ konvenciją. Atsiverčiau paskaityti Konvenciją. Skyriuje apibrėžiančiame Konvencijoje vartojamas sąvokas radau ir vaiko sąvokos apibrėžimą. Pasirodo, kad Konvencija vaiko sąvokos nesieja su amžiumi. Pagal pateiktą teisinį apibrėžimą žodis „vaikas“ reiškia „socialiai susiformavusį vaidmenį, elgseną, veiklą ir bruožus, kuriuos tam tikra visuomenė laiko tinkamais vaikui“. Suklusau. Bet skaičiau toliau. Sekančiame straipsnyje radau parašyta, kad „Vaikų Stambulo“ konvencijos nuostatos be diskriminacijos turėtų būti taikomos ne tik tiems, kuriuos visuomenė yra įpratusi laikyti vaikais, bet ir tiems, kurie turi „vaiko socialinę tapatybę“. Kadangi su šia sąvoka dar nebuvau susidūręs pradėjau domėtis ką ji reiškia. Atsakymą gavau oficialiame Konvencijos komentare. Pagal jį, sąvoka „vaiko socialinė tapatybė“ apima ne tik vaikus, kurie yra vaikai pagal amžių, bet ir tuos kurie jaučiasi vaikais, nori būti vaikais, nori, kad kiti juos laikytų vaikais ir pan.. Toliau skaitant Konvencijos tekstą paaiškėjo, kad atsisakymas asmenį laikyti vaiku dėl jo „vaiko socialinės tapatybės“ (pvz. atsisakymas laikyti vaiku 40-metį vyrą nes tokia yra jo „vaiko socialinė tapatybė“) būtų laikomas diskriminacija ir smurtu prieš vaiką dėl to, kad jis vaikas. Toliau Konvencijos straipsniuose buvo išvardinti visokie valstybės įsipareigojimai suteikiantis įvairias teises vaikams, taip pat asmenims dėl jų „vaiko socialinės tapatybės“. Pavyzdžiui, Konvencijos 12 straipsnyje buvo parašyta, kad Šalys įsipareigoja išnaikinti visuomenėje tuos papročius, tradicijas ir religines nuostatas, kuriomis yra grindžiami „stereotipiniai vaikų vaidmenys visuomenėje“. Konvencijos 14 straipsnyje buvo nurodyta, kad valstybė įsipareigoja imtis būtinų priemonių, kad į oficialią visų švietimo lygių mokymo programą būtų įtraukta pagal kintančius besimokančiųjų gebėjimus pritaikyta mokymo medžiaga apie „nestereotipinius vaikų vaidmenis“. Toliau skaityti nebenorėjau ... Tuo tarpu visuomenėje kilo debatai apie tai ar Lietuvai reikalinga tokia „Vaikų Stambulo“

konvencija. Konvencija palaikantys parlamentarai, europarlamentarai, pažangūs ekspertai įtikinėjo, kad tik priėmus šią konvenciją bus galima Lietuvos vaikus apsaugoti nuo smurto. Tuos, kurie vis dar drįsdavo pasisakyti prieš „Vaikų Stambulo“ konvenciją kaltino smurto prieš vaikus palaikymu. Taip pat nuolat pabrėždavo, kad neturime būti atsilikę ir nepažangūs.

Į dažnai išsakomą argumentą, kad „Vaikų Stambulo“ konvencija atskiria vaiko sąvoką nuo jo biologinio amžiaus ir taip keičia teisinėje sistemoje vaiko sampratą, pažangūs ekspertai atkirsdavo, kad konvencija neįveda jokių naujų vaiko sampratų ir nepaneigia, kad egzistuoja toks dalykas kaip nepilnametystė. Į diskusiją įsijungė ir Vyriausybė. Premjerė per televiziją paaiškino, kad tie, kurie pasisako prieš Konvenciją yra jos neskaityę. O Užsienio reikalų ministras užsiminė, kad į diskusijas dėl „Vaikų Stambulo“ konvencijos turi įsikišti teisėsauga.

Tam, kad išsklaidytų „mitus“ apie „Vaikų Stambulo“ konvenciją, Nacionalinis transliuotojas eterį suteikė išimtinai pažangiems ekspertams. Vienoje Nacionalinio transliuotojo laidoje pažangių ekspertų dėmesys buvo atkreiptas į aplinkybę, kad ratifikavus konvenciją 40-mečiai ir vyresni vyrai, kurie jaučiasi vaikais dėl jų „vaiko socialinės tapatybės“, įgys teisę lankyti vaikų darželį su kitais mažamečiais. Pažangūs ekspertai į tai atsakė – kiek gi tokių bus? Negi dabar mes tuos vyrus turime uždaryti getuose? Ir patarė visuomenei būti tolerantiškesnei.

Čia staiga nubudau. Pirma mintis buvo – ačiū Dievui, kad dar nesame visai tolerantiški ... Susiradau naujienų portalą. Ten radau naujieną, kad, galbūt, Pavasario sesijoje Seimas nesvarstys Stambulo konvencijos. Gero visiems pavasario!

Vygantas Malinauskas

